

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-04/04

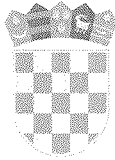
URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 15. studenoga 2019.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA U
HRVATSKOM SABORU**

Sukladno Zakonu o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/13) u prilogu dostavljam *Izješće o sastancima Europskog vijeća i Europskog vijeća (članak 50.) koji su održani 17. i 18. listopada 2019. godine u Bruxellesu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 11. stavka 3. istog Zakona, dostavio predsjednik Vlade Republike Hrvatske, aktom od 31. listopada 2019. godine.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
PREDSJEDNIK

Zagreb, 31. listopada 2019.

Hs**NP*022-03/19-C4/04*50302-19-01**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno:	13-11-2019		
Klasifikacijska oznaka:	022-03/19-C4/04	Org. jed.	65
Uredbeni broj:	50302-19-01	Pril.	1
		Vrij.	-

HRVATSKI SABOR
g. Gordan Jandroković,
predsjednik Hrvatskoga sabora

Poštovani predsjedniče Hrvatskoga sabora,

sukladno Zakonu o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/2013), a nastavno na članak 11., stavak 3. istog Zakona, dostavljam Vam Izvješće o sastancima Europskog vijeća i Europskog vijeća (Članak 50.) koji su održani 17. i 18. listopada 2019. godine u Bruxellesu.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK

Andrej Plenković

Prilog: kao u tekstu

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**IZVJEŠĆE O SASTANCIMA EUROPSKOGA VIJEĆA I
EUROPSKOGA VIJEĆA PO ČLANKU 50. UGOVORA O EUROPSKOJ UNIJI**

Na temelju Zakona o suradnji Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne Novine, broj 81/2013) predsjednik Vlade podnosi pismeno **Izvješće o sastanku Europskog vijeća (EV) i sastanku EV čl. 50. UEU** koji su se održali u Bruxellesu 17. i 18. listopada 2019. godine.

Vlada je na temelju istog zakona Hrvatskom saboru dostavila stajališta Republike Hrvatske za sastanke Europskog vijeća i Europskog vijeća čl. 50, a u prilogu ovog izvješća su Zaključci Europskog vijeća.

Zagreb, 31. listopada 2019. godine

EUROPSKO VIJEĆE čl. 50.

Na sastanku Europskog vijeća čl. 50. šefovi država i vlada 27 država članica EU usvojili su Zaključke kojima su podržali novi tekst Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine, odobrili tekst Političke deklaracije o budućim odnosima te zatražili od Europske komisije (EK), Europskog parlamenta (EP) i Vijeća da poduzmu sve potrebne korake kako bi Sporazum stupio na snagu 1. studenoga 2019. Provedba toga uključuje usvajanje Odluke o potpisivanju i Odluke o sklapanju Sporazuma o povlačenju. Prijedlog odluke o sklapanju Sporazuma prethodno se podnosi Europskom parlamentu na suglasnost.

Ujedinjena Kraljevina (UK) dostavila je prijedlog izmjena Protokola o Irskoj/Sjevernoj Irskoj, u dijelu koji se odnosi na zaštitni mehanizam (*backstop*) 2. listopada 2019. Taj je prijedlog sadržavao određene pomake u odnosu na ranije stavove UK, ali je i dalje bio opterećen nizom teško prihvatljivih elemenata za EU, poput postojanja dvaju carinskih teritorija na irskom otoku, potrebe da sporazum odobre institucije Sjeverne Irske prije njegova stupanja na snagu te nedostatka operativnosti postupanja i procedura.

U nastavku pregovora glavni pregovarač Europske unije (EU) Michel Barnier držao se ranije dogovorenih stavova kojima je definirano stajalište Europske unije, a to su: (i) izbjegavanje tvrde granice između Irske i Sjeverne Irske, (ii) očuvanje gospodarstva na cijelom irskom otoku i suradnje Sjever – Jug te (iii) zaštita integriteta jedinstvenog tržišta EU-a.

Pomak je ostvaren tek nakon sastanka britanskog premijera Borisa Johnsona i irskog premijera Lea Varadkara 10. listopada, nakon čega su pregovarači riješili preostala otvorena pitanja te postigli dogovor o izmijenjenom tekstu Protokola uz Sporazum o povlačenju UK.

Prema konačnom dogovoru, Sjeverna Irska ostaje dio britanskog carinskog teritorija, ali se obvezuje primjenjivati određena carinska pravila EU-a. UK će primjenjivati svoje carinske tarife na robu koja iz trećih država ide u Sjevernu Irsku, ako ta roba ne nastavlja put u EU. U suprotnom, primjenjivat će se carinska pravila Europske unije, ali uz određene iznimke za robu u osobnoj prtljazi i za robu koja je namijenjena konačnoj potrošnji u Sjevernoj Irskoj. S obzirom na to da ne može biti carinske kontrole na granici, dogovoreno je da se carinske kontrole obavljaju na Irskom moru. Sjevernoirskim institucijama je dana mogućnost da na kraju inicijalnog razdoblja (4 godine od kraja prijelaznog razdoblja) odluče žele li da se dogovoreni aranžman nastavi. U slučaju potvrdnog odgovora, trajanje aranžmana se produžuje na još 4 godine (ako je odluka donesena većinom glasova u Skupštini Sjeverne Irske), odnosno na još 8 godina (ako je odluka donesena jednoglasno ili kvalificiranom većinom).

U Političkoj deklaraciji o budućim odnosima zadržana je referenca na načelo jednakih mogućnosti, čemu se UK inicijalno bila protivila. Budući odnosi trebali bi se temeljiti na ambicioznom i širokom partnerstvu, zasnovanom na sporazumu o slobodnoj trgovini između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine.

Rasprava na Europskom vijeću održala se u dva dijela. Prvo se britanski premijer Johnson obratio čelnicima EU, a zatim se sastanak nastavio u formatu EU-27.

Pitanja upućena britanskom premijeru Johnsonu bila su usmjerena na njegovu procjenu situacije u britanskom parlamentu, zakonski okvir (tzv. Bennov zakon) te moguće novo produljenje rokova za izlazak UK iz EU, o čemu u tome trenutku nije želio nagađati. Podržao je dogovor postignut s Europskom unijom ocijenivši da je on u zajedničkom interesu i omogućava očuvanje mira na irskome otoku, kao i očuvanje integriteta jedinstvenog tržišta EU. Irski premijer Varadkar govorio je u prilog novom aranžmanu.

Predsjednik Vlade Plenković, kao i drugi čelnici država članica, izrazio je zadovoljstvo dogovorom koji je omogućio zaštitu jedinstvenog tržišta EU-a i kojim se pronašlo rješenje za izbjegavanje tvrde granice između Irske i Sjeverne Irske, što je istovremeno prihvatljivo i Irskoj i UK te je važno za mir i sigurnost otoka.

U drugom dijelu sastanka govorilo se o neizvjesnosti novonastale situacije i nepredvidljivom glasovanju u britanskom parlamentu dan kasnije (subota, 19. listopada). To se pokazalo opravdanim s obzirom na to da rasprava u Londonu nije bila konkluzivna: usvojen je amandman zastupnika Olivera Letwina, posljedica kojeg je obaveza britanske Vlade da zatraži novo produljenje roka po čl. 50., a kako bi se osiguralo pravovremeno usvajanje provedbenog zakonodavstva i izbjegao svaki rizik povlačenja bez dogovora. Dana 19. listopada, premijer Johnson uputio je predsjedniku Europskog vijeća Tusku dva pisma: prvo nepotpisano kojim traži novu odgodu (do 31. siječnja 2020.); i drugo kojim obrazlaže zašto, po njegovom mišljenju, produljenje roka nije potrebno i najavljuje da će UK nastojati napustiti EU 31. listopada 2019.

U utorak, 22. listopada, britanski je parlament prvi put dao podršku Zakonu o povlačenju, ali je odbio vrlo kratku dinamiku rasprave i usvajanja koju je predložio britanski premijer Johnson inzistirajući na duljem vremenu potrebnom za temeljitu analizu. Parlamentarna podrška Zakonu o povlačenju znatno je povećala mogućnost uređenog izlaska UK iz EU pa su države članice pisanom procedurom 29. listopada odlučile da se članstvo UK produlji najdulje do 31. siječnja 2020. kako bi se navedeni koraci mogli zakonodavno provesti. Odlukom Europskog vijeća Sporazum o povlačenju stupit će na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi okončanje postupka ratifikacije na obje strane, a koja mora završiti najkasnije do 31. siječnja 2020.

EUROPSKO VIJEĆE

Teme na dnevnom redu:

- 1) Razmjena mišljenja s predsjednikom Europskog parlamenta
- 2) Višegodišnji financijski okvir 2021. – 2027.
- 3) Sljedeći institucionalni ciklus
- 4) Klimatske promjene
- 5) Razno – proširenje, Turska

Sastanak je otvoren obraćanjem novog predsjednika Europskog parlamenta Davida Sassolija koji se osvrnuo na visoki odaziv birača na svibanjskim izborima za EP kao iskaz potpore građana europskom projektu. Izrazio je želju EP-a za većim uključivanjem u oblikovanje odluka na europskoj razini, u konstruktivnoj suradnji s Europskog vijeća i Europske komisije. Glavne poruke čelnicima država članica bile su usmjerene na važnost žurnog djelovanja na području klimatskih promjena, na reforme sustava azila, a predstavljeni su i pogledi EP-a na predstojeće međuinstitucijske pregovore o Višegodišnjem financijskom okviru (VFO) za razdoblje 2021.–2027. Predsjednik EP-a snažno je podržao otvaranje pregovora o pristupanju EU sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom te naglasio da je to u interesu vjerodostojnosti, sigurnosti i jače globalne uloge EU u svijetu. Pozivajući na prekid vojne intervencije Turske na sjeveroistoku Sirije, prenio je očekivanje EP-a za jedinstvenim i čvrstim odgovorom Europskog vijeća. Pozdravio je postignuti dogovor o izmjenama Sporazuma o povlačenju Ujedinjene Kraljevine iz EU-a, na koji EP mora dati svoju suglasnost. Predsjednik EP-a je izrazio nadu u brzo okončanje procesa imenovanja preostalih kandidata za članove nove Europske komisije, kako bi postupak saslušanja i glasovanja o sastavu nove Europske komisije bio pravovremeno dovršen.

Višegodišnji financijski okvir

Raspravu o VFO-u otvorio je predsjednik finske Vlade Rinne te pojasnio sadržaj finskog prijedloga ranije predstavljenog na Vijeću za opće poslove, kojim finsko predsjedništvo pokušava naći najbolju ravnotežu između različitih i udaljenih stajališta država članica u Vijeću i pružiti polazište za daljnje razgovore i dogovore. Njihov je prijedlog rezultat bilateralnih razgovora koje je finsko predsjedništvo vodilo sa svim državama članicama, a obuhvaća tri tematska bloka: (i) ukupna visina proračuna, (ii) volumeni glavnih politika i (iii) uvjetovanost. Cilj finskog predsjedništva je pronaći pristup koji pomiruje potrebe financiranja „tradicionalnih“ politika i novih izazova. Istaknuta je i važnost prihodovne strane, odnosno vlastitih sredstava, što je posebno važno u kontekstu izlaska UK iz EU. Snažan naglasak stavljen je na potrebe financiranja suočavanja s klimatskim promjenama, posebno na inicijativu za energetska tranziciju te na odgovarajuće financiranje izazova koji proizlaze iz migracija (uključujući njihove unutarnje i vanjske aspekte).

Rasprava o elementima finskog prijedloga pokazala je da on ne uživa široku potporu država članica. Oko ukupnog iznosa, države članice podijelile su se na one koje se zalažu za manju ukupnu visinu (1%) i one koje traže veću visinu od finskog prijedloga, barem na razini inicijalnog prijedloga Europske komisije (1,114%).

Države članice u skupini Prijatelja kohezije usprotivile su se rezovima u kohezijskoj i Zajedničkoj poljoprivrednoj politici te su se mnoge pozvale na Zajedničku deklaraciju iz Bratislave u kojoj su sadržani njihovi zajednički stavovi. Države neto uplatiteljice zalagale su se za manju ukupnu razinu proračuna te naglasak stavljale na potrebu odgovarajućeg financiranja novih izazova.

Čelnici su se u raspravi osvrnuli i na potrebu novog pristupa prihodovnoj strani, odnosno vlastitim sredstvima, kao i na pitanje ukidanja rabata (korekcija). Odlučili su pozvati finsko predsjedništvo da prije sastanka Europskog vijeća u prosincu predstavi revidirani pregovarački okvir s konkretnim brojčanim iznosima.

Predsjednik Vlade Plenković u svojoj je intervenciji istaknuo potrebu usklađivanja stajališta država članica, kako bi se na vrijeme postigao dogovor. Glede ukupne visine načelno je podržao inicijalni prijedlog Europske komisije te se založio za postizanje ravnoteže između „tradicionalnih“ politika i financiranja novih izazova. Podržao je odgovarajuće investicije u klimatsku tranziciju te se založio i za potporu provedbi demografske revitalizacije. Iskazao je otvorenost prema prijedlogu novih vlastitih sredstava, posebno u vidu poreza na financijske transakcije, a i načelnu otvorenost prema raspravi o porezu na nereciklirani plastični otpad u kontekstu sveobuhvatnih daljnjih pregovora, ukoliko bi to bilo dijelom konačnog kompromisa.

Klimatske promjene

Europsko vijeće je pozdravilo ishod ovogodišnjeg rujanskog Sastanka na vrhu UN-a o djelovanju na području klime, kroz koji je potvrđena odlučnost ambicioznog i solidarnog djelovanja. Zaključeno je da klimatske promjene predstavljaju egzistencijalnu prijetnju čovječanstvu, zbog čega je potrebno konkretno i intenzivno djelovanje. EU pritom ima vodeću ulogu u socijalno poštenoj i pravednoj zelenoj tranziciji u okviru provedbe Pariškog sporazuma. Također, istaknuta je povezanost klime, oceana i mora.

Europsko vijeće će na sastanku u prosincu dovršiti svoje smjernice o dugoročnoj strategiji glede klimatskih promjena, radi usvajanja te strategije i njezinog podnošenja početkom 2020. UN-ovoj Okvirnoj konvenciji o klimatskim promjenama.

Sljedeći institucionalni ciklus

Čelnici su raspravljali o provedbi Strateškog programa i prioriteta Europske unije za razdoblje 2019.–2024. Razmijenili su mišljenja s novoizabranom predsjednicom Europske komisije Ursulom von der Leyen o doprinosu EK u provedbi Strateškog programa. Novoizabrana predsjednica EK predstavila je političke prioritete nove Komisije, s fokusom na šest glavnih

područja: razvitak, istraživanja i inovacije; klima; digitalizacija; migracije; socijalna i konkurentna Europa; te jaka Europu u svijetu. Ukazala je na široku podudarnost tih prioriteta sa Strateškim programom Europskog vijeća iz lipnja stavljajući poseban naglasak na digitalizaciju i Zeleni plan za Europu, koje vidi odlučujućim za snagu Europske unije u sljedećem desetljeću.

Finski premijer Rinne izvijestio je o koracima koji su do sada poduzeti u provedbi Strateškog programa, s naglaskom na četiri područja na koja je usredotočeno finsko predsjedništvo (vladavina prava, hibridne prijetnje, održivi razvitak, klima). Rasprava je pozdravljena kao početak dijaloga koji će osigurati da prioritete Strateškog programa budu ugrađeni u radni program nove Europske komisije.

To je naglasio i **predsjednik Vlade Plenković**, ističući važnost usmjeravanja na politike koje doprinose jedinstvu i solidarnosti, koheziji, ujednačenom rastu i konvergenciji koju treba integrirati u sve politike Europske unije, zbog čega je bitno govoriti o demografskoj revitalizaciji, koja je prepoznata i u predloženoj strukturi nove Europske komisije.

Više je čelnika naglasilo važnost rastuće konvergencije te socijalne i teritorijalne kohezije. Potvrđena je važnost produblivanja i funkcionalnosti unutrašnjeg tržišta, uključujući digitalno tržište, ali i važnost unutarnje i vanjske sigurnosti, uključujući upravljanje migracijama. To je povezano s jačanjem suradnje s državama izvorištem migracija te s pitanjem nastavka pomoći za izbjeglice u Turskoj, gdje Europska komisija prepoznaje funkcionalnost postojećeg modela. U svjetlu ambicioznog pristupa Europske komisije klimatskim promjenama, čelnici su se osvrnuli na njezine ekonomske, društvene i financijske implikacije, što je povezano i s raspravama o novom Višegodišnjem financijskom okviru.

Europsko vijeće usvojilo je odluku o imenovanju Christine Lagarde predsjednicom Europske središnje banke.

Razno

a) Proširenje

Rasprava je održana nakon preporuke Europske komisije za otvaranje pregovora o pristupanju sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom te nakon ministarske rasprave na sastanku Vijeća za opće poslove (15. listopada), na kojemu ministri nisu uspjeli o tome donijeti odluku. U dugoj raspravi predsjednik Europskog vijeća Tusk podsjetio je na svoj stav u prilog otvaranja pregovora sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom. Predsjednik EK Jean-Claude Juncker se u potpunosti složio, podsjetivši da je EU preuzela određene obveze, posebno kad je riječ o Sjevernoj Makedoniji, koja je postigla veliki napredak. Kazao je da je napredak vidljiv i kod Albanije.

Većina država članica bila je spremna odobriti otvaranje pregovora s obje države. Istaknut je niz argumenata tome u prilog: geostrateški razlozi, ranije dana obećanja, pitanje sigurnosti i stabilnosti na području zapadnog Balkana, političke posljedice neizbježnog razočarenja u

slučaju negativne odluke u obje države te mogući utjecaj drugih dionika, poput Rusije, Kine, Turske ili Saudijske Arabije. Čelnici država članica koje su pristupile EU u posljednjim krugovima proširenja prisjetili su se vlastitog procesa pristupanja te isticali u kojoj su mjeri otvaranje pregovora i sami pregovori o pristupanju bili za njih važni. Međutim, nekoliko država članica nije htjelo dati suglasnost na otvaranje pristupnih pregovora: neke nisu mogle pristati na otvaranje pregovora s Albanijom, a drugima nije bilo prihvatljivo razdvajanje dviju država. Jedna je država članica imala negativan stav načelne prirode, zbog potrebe postizanja dodatnog napretka u provedbi reformi u obje države, ali i potrebe reforme procesa proširenja, a što je bitno za unutarnje funkcioniranje EU-a.

Predsjednik Vlade Plenković argumentirano se založio za otvaranje pregovora i sa Sjevernom Makedonijom i s Albanijom, nastavno na ocjenu EK da su obje ispunile zadane kriterije. Naglasio je višestruke pozitivne učinke takve odluke na reformske procese u obje države, na njihovu političku stabilnost i ukupno raspoloženje njihovih građana te upozorio na negativne političke posljedice i reakcije koje će uslijediti i u regiji i u EU, ako se ne donesu pozitivne odluke. Upozorio je na potrebu vjerodostojne politike proširenja EU, otklonivši argumente o potrebi postavljanja dodatnih uvjeta (objema državama) za otvaranje pregovora ili uvjetovanja tih odluka s reformama EU i/ili metodologije procesa proširenja.

Zbog nepostojanja konsenzusa u vezi otvaranja pregovora s dvije države, Europsko vijeće je na kraju zaključilo da će se pitanju proširenja ponovno vratiti prije sastanka na vrhu EU-a i država zapadnog Balkana u svibnju 2020., u Zagrebu, za vrijeme hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije).

b) Turska

Čelnici su potvrdili zaključke Vijeća za vanjske poslove od 14. listopada 2019. o turskim nezakonitim aktivnostima u isključivom gospodarskom pojasu Cipra i potvrdili solidarnost s Ciprom. Tijekom rasprave primljena je na znanje objava Turske da će zaustaviti vojne operacije na sjeveroistoku Sirije. Istovremeno, šira rasprava pokazala je da postoji osjetljivost za zadržavanje ukupne ravnoteže u odnosima Europske unije s Turskom imajući na umu da je riječ o ključnom strateškom parteru na nizu područja, uključujući upravljanje migracijama i nastavka pomoći za sirijske izbjeglice u Turskoj.

c) MH17

Čelnici su u Zaključcima izrazili punu podršku naporima za ustanovljavanje istine, pravde i odgovornosti za žrtve nakon rušenja aviona MH17 i pozvali sve države na punu suradnju u istrazi koja je u tijeku, slijedom rezolucije 2166 Vijeća sigurnosti UN-a.